

Demokrasi ve Anarşı

Errico Malatesta

1924

İtalya, İspanya ve Rusya'daki azılı diktatörlükler, dünyanın geri kalanında daha gerici ve ürkek partilerde özlem ve gıpta uyandırırken, yoksunlaştıran “demokrasi”ye yeni bir hava getirdi. Bunların sayesinde, işçilere uygulanan baskıların ve katliamların sorumluları, hain politika sanatına alışkın olan bu eski rejimin yaratıkları yeniden ortaya çıkıyor. Bunlar, cesaret edebildikleri yerlerde, kendilerini ilerici takdim ederek, özgürlük adına yakın geleceği ele geçirmeye çalışıyorlar. Ve mevcut duruma bakılırsa başarabilirler.

Diktatör rejimler tarafından yapılan demokrasi eleştirileri ve demokrasinin yalanlarını ve kusurlarını gösteren bu eleştirilerin tarzı üzerine söylenecek birkaç söz var. Ve Cenevre Konferansı sırasında, tatlısert bir iletişimimiz olan Bolşevik sempatizanı ve ayrıca kendine anarşist diyen Hermann Sandomirski'yi hatırlıyorum, şu aralar Bakunin ve Lenin'i birleştirmeye çalışıyormuş, bakın hele. Bu zat Rusya rejimini savunmak için, Kropotkin alıntılarıyla demokrasinin düşünülebilecek en iyi toplumsal yapı olmadığını ispatlamaya çalışıyordu. Kullandığı akıl yürütme yöntemi bana yine başka bir Rus'u hatırlattı ve ona, çarın kadınları soyması, kırbaçlaması ve asması karşısında uygar dünyanın öfkelenmesine “erkekler ve kadınların eşit hakları olacaksa, aynı zamanda eşit sorumluluk almalıdırlar” şeklinde cevap veren yurttaşlarının*, benzer şekilde akıl yürüttüklerini söyledim. Bu işkence ve hapishane destekçileri, kadınların haklarını yalnızca yeni zulümlerine bahane ararken hatırlarlar! Aynı şekilde diktatörlükler demokrasilere yalnızca iktidarı ele geçirebilenlerin daha rahat despotluk ve tiranlık yapabileceği bir yönetim biçimi bulduklarında karşı çıkarlar.

Bana sorarsanız, sadece akademik açıdan bile baksak, en kötü demokrasiyi, en iyi diktatörlüğe tercih ederim. Tabi ki demokrasi, sözde halkın egemenliği, bir yalandır; ancak yalanlar her zaman için yalancıları biraz olsun bağlar, rastgele güç kullanmasını engeller ve kullanabileceği gücü sınırlar. Tabi ki bahsedilen “halkın egemenliği”, egemenliğin soytarısıdır, başındaki taç ve elindeki değnek kartondan olan bir köledir.

Ancak özgür olmadığı halde özgür olduğuna inanmak, köle olduğunu bilip ve köleliğini kaçınılmaz ve adil kabul etmekten her zaman daha iyidir.

Demokrasi bir yalandır, zulümdür ve gerçekte oligarşidir: Yani ayrıcalıklı bir sınıfın çıkarlarını gözetken birkaç kişinin yönetmesidir. Ama yine de, onu daha kötüsüyle değiştirmek isteyenlerden farklı olarak, ona karşı özgürlük ve eşitlik adına mücadele edebiliriz.

Demokrat olmamamızın sebeplerinden biri de, demokrasinin eninde sonunda savaşa ya da diktatörlüğe yol açmasıdır. Fakat diktatörlük destekçisi de değiliz çünkü başka birçok sebebin yanı sıra, diktatörlük her zaman demokrasi isteğini uyandırır, demokrasiye geri dönüşü kıskırtır ve böylece halkların sahte özgürlükle açık ve vahşi tiranlığın arasında sürekli gidip geldiği kısır döngüyü sürdürür.

Bu yüzden hem demokrasiye hem diktatörlüğe karşı savaşımızı ilan ediyoruz. Fakat onların yerine neyi koyuyoruz?

Tüm demokratlar yukarıda bahsettiğim gibi –halk adına halka baskı kurmak, istismar etmek ve ezmek isteyen, bunun farkında olan ya da olmayan ikiyüzlüler– olmayabilir. Özellikle genç cumhuriyetçilerin arasında, demokrasiye ciddi şekilde inananlar ve demokrasiyle herkes için tam ve eksiksiz gelişme özgürlüğünün elde edilebileceğini düşünenler var. Bu insanları uyandırmamız ve “halk” soyutlaşmasının, yaşayan gerçeği, farklı ihtiyaçları, tutkuları ve bazen tutarsız arzuları olan erkekler ve kadınları karşılamadığını göstermemiz gerekir.

Buradaki maksadımız parlamenter sisteme ve milletvekillerinin “halkın iradesini” gerçekten temsil etmesi için öne sürülen fikirlere karşı kitiğimizi tekrar etmek değildir ki bu elli yıllık anarşist propaganda sonucunda kabul gören ve fikirlerimizi yadsıyan bazı yazarlar tarafından bile tekrarlanan bir kritiktir (örn: Siyasal Bilimler Senatörü Gaetano Mosca).

Bizler, bahsedilenleri parçalara ayırıp incelediklerinde, bu sözlerin ne kadar boş olduklarını kendilerinin göreceği inancıyla, genç arkadaşlarımızı daha kesin bir dil kullanmaya davet etmek için kendimizi zorlayacağız.

“Halkın Hükümeti / Egemenliği” hayır, çünkü burada öngörülen şeyin, –halkı oluşturan tüm bireylerin oybirliğinin- asla olamayacağını öngörüyoruz.

Eğer bunu “çoğunlukta olanın iktidarı” diye adlandıırırsak gerçeğe çok daha yakın olurdu. Bu durumda, diğerlerinin iradesine boyun eğmek ya da isyan etmek zorunda olan bir azınlıktan bahsetmeliyiz.

Ancak çoğunluğun temsilcileri bile asla bütün sorunlarda birden hemfikir olamamışlardır ve bu yüzden çoğunluk ilkesine tekrar başvurmak gerekir (ç.n.: meclisteki oylama). Böylece, sistemin “seçmenlerin çoğunluğu tarafından seçilmiş bir çoğunluk hükümeti” olduğu gerçeğine daha da yaklaşıyoruz.

Sistem, daha şimdiden, azınlık iktidarına güçlü bir benzerlik göstermeye başlamıştır.

Ve seçimlerin hangi yollarla yapıldığını, partilerin ve parlamenter grupların nasıl kurulduğunu, yasaların nasıl önerilip, oylanarak kabul edilip, nasıl uygulandığını düşünürsek, tarih boyunca sürekli deneyimlenen gerçeği anlamak kolaylaşır: demokrasilerin en demokratik olanlarında bile, her zaman, iradesini ve çıkarlarını güç yoluyla dayatan ve yöneten bir azınlık vardır.

Bu nedenle, her bireyin iradesini, fikirlerini ve ihtiyaçlarını özgürce ortaya koyabilmesi anlamında “halkın iktidarını” gerçekten isteyenler, hiç kimsenin –azınlığın ya da çoğunluğun- başkalarına kendi iradesini dayatamayacağına emin olmalıdırlar. Başka bir deyişle, iktidarlara ve her otoriter örgütü yok etmeli, çıkarları ve amaçları ortak olanların özgür örgütlülüğünü oluşturmalıdırlar.

Eğer her grup kendi başına ve her birey yalıtılmış, diğerlerinden bağımsız şekilde kendi maddi-manevi ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde yaşayabilseydi her şey çok daha kolay olurdu.

Ancak bu mümkün değil ve mümkün olsaydı bile, istenebilir bir şey olmazdı çünkü insanlığın çöküşüne ve vahşete sürüklenmesine yol açardı.

Her grup ya da birey, eğer kendi özerkliklerini, kendi özgürlüklerini korumaya kararlılırsa, diğer tüm insanlarla aralarında kurulan dayanışma bağlarının önemini anlamalıdır. Ve mümkün olanların en iyisini sağlayan, böylesi bir toplumda yaşamının gerektirdiği özverileri her fırsatta gönüllü olarak yapmayı bilecek kadar yoldaş sevgisiyle dolu olmalıdırlar.

Ama her şeyden önce, bazılarının fiziksel güçle büyük çoğunluğa kendini dayatması ve sırtından geçinmesi imkânsız hale getirilmelidir.

Jandarmayı, despot için çalışan silahlı adamları yok edelim! Ve bir şekilde özgürce anlaşmaya varalım. Çünkü herhangi bir anlaşma olmadan –özgür ya da zorla- yaşamak imkânsızdır.

Ancak özgür anlaşma bile, entelektüel ve teknik olarak hazır olanlara daha büyük yarar sağlayacaktır. Bu nedenle yoldaşlarımıza ve herkesin iyiliğini gerçekten isteyenlere en acil ve önemli sorunlar üzerinde çalışmalarını tavsiye ediyoruz. Halkın zincirlerini kırdığı gün bu sorunlara pratik çözümler gerekecektir.

Anarşist Kütüphane

Errico Malatesta
Demokrasi ve Anarşi
1924

Çeviri: Berkay Tartıcı

tr.anarchistlibraries.net